

Kart

Økt 1

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
21

OPPVARMING: KART BLANCHE

Dette skal skje:	Elevene beveger seg på gulvet/bakken og følger instruksjoner med utgangspunkt i de fire himmelretningene.
Du trenger:	Laminerte gulvark, T21Ø6 Kart Blanche golvsilt til laminering. I økt 1: nord, sør, øst, vest. En «geograf-caps» (KÅL-capsen), kompass.
Forbered i forkant:	Print og laminer T21Ø6 Kart Blanche golvsilt til laminering: nord, sør, øst, vest.
Forbered i rommet:	Plasser himmelretningene riktig (bruk kompass) på gulvet/på bakken. Dersom øvelsen gjøres innendørs festes arkene med tape, dersom utendørs med stein e. l.
Slik ser rommet ut:	Åpent rom inne eller ute.

VEILEDNING:

Vis de ulike retning på gulvet/bakken og forklar at dette er ekte himmelretninger (nord, sør, øst, vest). Veileder tar på geograf-capsen og instruksjonene begynner. Forklar at elevene skal følge instruksjonene til geografen, som innebærer å mime/leke at de gjør ulike ting, samtidig som de forflytter seg til i forhold til himmelretningene i rommet. Når geografen roper ut: «Kart blanche!» kan elevene bevege seg fritt, som de vil. Velg et utvalg av instruksjonene under.

Test ut et par instruksjoner først, for å sikre at alle har forstått. Målet er at dette skal være gøy, energisk, variert og at elevene får utfolde seg fysisk, så hold oppe tempoet så snart alle har forstått.

- Løp mot nord
- Klatre opp et fjell mot vest
- Kryp mot øst
- Kart blanche!
- Vær et tre – vendt mot soloppgangen i øst
- Flyt som ei elv fra øst til vest
- Legg deg og slapp av langt mot sør
- Rull deg nordover
- Strekk deg oppover, høyere og høyere – med blikket vendt mot øst
- Finn en partner og vær et hus – med døra mot nord

REFLEKSJON: KARTKJENNSKAPSVEGG

Dette skal skje:	Elevene deler kartkjennskapen sin på veggen.
Du trenger:	Papirrull, penner/tusj/farger, papir i ulike farger, lim, tape, sakser, noe å henge papirrullen opp på veggen med (tape, heftmasse/lærertyggis eller tegnestifter).
Forbered i forkant:	Lag en overskrift «Kartkjennskap» som kan henges på veggen over papirrullen.
Forbered i rommet:	Heng papirrullen opp på veggen, så lang at alle kan skrive og tegne på den samtidig. Evt. på gulvet, og at den henges opp etterpå.
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

Samle alle foran kartkjennsapsveggen (som foreløpig er tom).

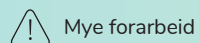
Spør: Hvordan var det å lage kart over klasserommet? Har dere gjort noe, forstått noe eller lært noe dere ikke visste fra før? Forklar at kartkjennsapsveggen skal fylles med alt de vet om kart, både om å lage dem, om å se på dem og om å bruke dem. Forhåpentligvis vil det være nye ting vi kan legge til for hver økt. Be elevene finne seg noe å skrive/tegne med og gå fram til kartkjennsapsveggen og skriv/tegn. Ord, bilder, ting de i 1. /2. trinn sikkert ikke vet om kart. Dersom det er trangt kan de skrive/tegne på lapper som de fester til rullen etter hvert.

NOTATER

Kart

Økt 1

OBS

Mye forarbeid

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
21

HOVEDAKTIVITET: KARTLEGGE KLASSEROMMET

Dette skal skje:	Elevene lager kart av eget klasserom i par.
Du trenger:	Gullkista, et utvalg forskjellige kart (se mappe i ressursbank og let i skap og skuffer – kanskje også loft/kjeller på skolen?), T21Ø1 Klasseromskart – eksempel, T21Ø1 Klasseromskart – oppgave, saks, farga papir/kartong, blyanter eller penn, lim, post – it lapper, kompass.
Forbered i forkant:	Samle et utvalg ekte kart (så mange ekte kart som mulig: verdenskart, en annen planet, land, byer, skattekart) og print det som trengs i tillegg. T21Ø1 Klasseromskart oppgave må modifiseres i henhold til det reelle rommet som skal kartlegges: lengde og bredde tilpasses, vinduer/dører markeres, kompass-pil visis til riktig hold. Print ut ferdige T21Ø1 Klasseromskart oppgave i A3, til hvert par.
Forbered i rommet:	Legg alle kart (som får plass) i gullkista.
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

Alle sitter i en sirkel på gulvet med gullkista i midten.

1. Be en elev om å åpne gullkista. Send rundt innholdet (masse kart) til klassa. Spør: Hva er kart? Hva bruker vi kart til? Forklar at dette temaet skal handle om kart, og bruk kartene i kista som eksempler på ulike typer kart. Nøkkelkjennetegn: Fugleperspektiv, forminsking /målestokk, naturlige og menneskeskapte formasjoner, viser det som er av interesse.
2. Vis fram T21Ø1 Klasseromskart - eksempel. Spør elevene hva de kan se på dette kartet. Hva er det kart over? Vis fram rutenettet over klasserommet og spør – hvorfor er disse linjene der (vegger)? Hva er denne åpningen (dør/vindu)? Vis kompasspila. Del klassen inn i par, og la hvert par finne seg en god arbeidsplass. Hvert par skal lage sitt eget klasseromskart ved hjelp av rutenettet og saks, farget papir/kartong, blyant/penn og lim. Kartet de lager vil hjelpe dem i økt 2, så det er viktig at det blir så korrekt som mulig.
3. Be parene bruke noen minutter på å planlegge hvordan de skal lage kartet sitt. Be deretter to og to par dele et par av ideene sine med hverandre.

4. Parene jobber med å lage hver sine klasseromskart. La parene jobbe selvstendig og bistå dersom det trengs. Utfordringer som kan oppstå er f. eks antall av ting, få plass til alt, størrelsesforhold, hvordan skal ulike ting representeres (størrelse, materiale, farge). Fremhev ledetråder på kartet som hjelper dem å finne ut hvilken størrelse hver gjenstand burde ha i forhold til de som allerede er tegnet inn (sammenlikne dem med for eksempel vindu og dør).
5. For de som er tidlig ferdig: Utfordre dem til å få med flere detaljer, fremheve det de mener er viktigst, navngi, målsette eller supplere med uterom utenfor eller naborom.
6. Gi noen post – it lapper til hvert par. Be elevene om å skrive navnet sitt på to lapper hver. Plasser post-it-lappene på to steder på klasseromskartet, og bruk fingrene etter tur til å «spasere» en tur over klasseromskartet sitt. Vis et eksempel først. Gå deretter den samme turen gjennom det faktiske klasserommet, marker start- og slutt punktet med en post-it-lapp.
7. Dersom det er tid: Marker på kartet (og i rommet) med post-it-lapper: Gjenstander de liker, stedet det er mest ro /uro, yndlingssted og verste sted i klasserommet.

NOTATER